15/11/2026

Αρχιμανδρίτης π. Ιάκωβος Κανάκης: Ο Καλός Σαμαρείτης, η αγάπη που σκύβει στον άνθρωπο

/ Ενορίες

Ο Θεός αποκαλύπτεται μέσα από τον πληγωμένο. Η πανσοφία του Θεού δίνει ευκαιρίες σε μας μέσα από πράγματα που γίνονται γύρω μας να Τον πλησιάσουμε. Και έτσι ο πληγωμένος δεν είναι ένα εμπόδιο για μας, αλλά είναι ο τρόπος για να συναντήσουμε τον ίδιο το Θεό.

Ιερά αγρυπνία τελέστηκε το Σάββατο 14 Νοεμβρίου (Κυριακή Η΄Λουκά, Γουρία Σαμωνά και Αβίβου μαρτύρων και ομολογητών), στον Ιερό Ναό Ευαγγελιστρίας Πειραιώς, στην οποία ιερούργησε και κήρυξε τον θείο λόγο, ο Αρχιμανδρίτης π. Ιάκωβος Κανάκης, κληρικός της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών.

Η αγρυπνία και η ομιλία εντάσσονται στο πλαίσιο του προγράμματος «ΕΝΟΡΙΑ εν δράσει...».

Ο π. Ιάκωβος στο κήρυγμα του αναφέρθηκε στην παραβολή του Καλού Σαμαρείτη, όπως αυτή παρουσιάζεται στο Ευαγγέλιο του Λουκά, με ιδιαίτερη αναφορά στην ερμηνεία του Αγίου Ιωάννη του Χρυσοστόμου. Δίνοντας έμφαση στην έμπρακτη αγάπη προς τον συνάνθρωπο, τη συμπόνια και την ανάγκη ο άνθρωπος να ξεπεράσει τον εγωκεντρισμό του και να ενδιαφερθεί ουσιαστικά για εκείνους που βρίσκονται σε ανάγκη.

Αρχικά, τόνισε ότι τα ευαγγελικά κείμενα είναι θεόπνευστα, καθώς κάθε φορά που τα μελετά κανείς ανακαλύπτει νέα νοήματα και βαθύτερες πνευματικές αλήθειες. Για την ορθή ερμηνεία τους, σημαντική είναι η συμβολή των Πατέρων της Εκκλησίας, οι οποίοι αποτελούν αξιόπιστη πηγή θεολογικής γνώσης. Ιδιαίτερη θέση έχει ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος, ο οποίος ερμήνευσε μεγάλο μέρος της Παλαιάς και της Καινής Διαθήκης, αναζητώντας το πνευματικό νόημα των Γραφών.

Σύμφωνα με την παραβολή, ένας άνθρωπος πέφτει θύμα ληστών, οι οποίοι τον χτυπούν, τον ληστεύουν και τον αφήνουν μισοπεθαμένο στον δρόμο. Από εκεί περνούν ένας ιερέας και ένας Λευίτης, οι οποίοι, παρότι βλέπουν τον τραυματισμένο άνθρωπο, δεν σταματούν για να τον βοηθήσουν. Αντίθετα, ένας Σαμαρείτης, ο οποίος ανήκει σε διαφορετικό λαό, συγκινείται από την κατάστασή του, τον πλησιάζει, περιποιείται τις πληγές του, τον μεταφέρει σε πανδοχείο και παραμένει κοντά του. Την επόμενη ημέρα αναλαμβάνει και τα έξοδα της φροντίδας του, υποσχόμενος να καλύψει οποιαδήποτε επιπλέον δαπάνη.

Ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος προσεγγίζει την παραβολή με χριστολογικό και συμβολικό τρόπο. Ο τραυματισμένος άνθρωπος συμβολίζει τον Αδάμ και, κατ' επέκταση, ολόκληρη την ανθρωπότητα, η οποία πληγώθηκε από την πτώση και την αμαρτία. Οι ληστές συμβολίζουν τον διάβολο και τα ανθρώπινα πάθη, όπως ο εγωισμός. Η Ιερουσαλήμ συμβολίζει την επουράνια βασιλεία, ενώ η Ιεριχώ τον επίγειο κόσμο.

Ο Καλός Σαμαρείτης συμβολίζει τον ίδιο τον Χριστό, ο οποίος με την ενανθρώπησή Του ήρθε στον κόσμο για να θεραπεύσει τον πληγωμένο άνθρωπο. Το λάδι συμβολίζει τον παρηγορητικό και θεραπευτικό λόγο, ενώ το κρασί τη διδασκαλία που καθαρίζει τις πληγές. Το πανδοχείο συμβολίζει την Εκκλησία, η οποία λειτουργεί ως πνευματικό νοσοκομείο. Ο πανδοχέας συμβολίζει τον Απόστολο Παύλο, τους άλλους Αποστόλους και τους διαδόχους τους. Τα δύο δηνάρια συμβολίζουν την Παλαιά και την Καινή Διαθήκη, ενώ η υπόσχεση της επιστροφής του Σαμαρείτη παραπέμπει στη Δευτέρα Παρουσία του Χριστού.

Στη συνέχεια, ο π. Ιάκωβος εστίασε στο πρόσωπο του Σαμαρείτη τονίζοντας ότι η αξία του δεν βρίσκεται απλώς σε μία καλή πράξη, αλλά κυρίως στην εσωτερική αλλαγή που έχει συντελεστεί μέσα του. Έχει καταφέρει να ξεπεράσει τον εαυτό του και να αντιληφθεί τις ανάγκες των άλλων. Η προσφορά του δεν προέρχεται από υποχρέωση, αλλά από το περίσσευμα της αγάπης που αισθάνεται. Αυτή η αγάπη γίνεται πηγή προσωπικής χαράς και μπορεί να συμβάλει στη δημιουργία μιας καλύτερης κοινωνίας, εάν υιοθετηθεί από περισσότερους ανθρώπους.

Ιδιαίτερη έμφαση έδωσε ο π. Ιάκωβος στη θεραπευτική δύναμη της ανθρώπινης σχέσης. Όπως η αγκαλιά μιας μητέρας μπορεί να ανακουφίσει τον πόνο του παιδιού της, έτσι και η αγάπη, η παρουσία και η συμπαράσταση μπορούν να απαλύνουν τον πόνο κάθε ανθρώπου. Δεν αρκεί, επομένως, να προσφέρουμε μόνο χρήματα ή υλικά αγαθά. Χρειάζεται να διαθέτουμε προσωπικό χρόνο, να πλησιάζουμε τον συνάνθρωπο, να αισθανόμαστε τη μοναξιά και τη δυσκολία του και να μοιραζόμαστε μαζί του όσα έχουμε.

Ένα ακόμη σημαντικό μήνυμα είναι ότι ο Θεός αποκαλύπτεται μέσα από τον πληγωμένο και τον αδύναμο άνθρωπο. Ο ιερέας και ο Λευίτης προσπέρασαν τον τραυματία, προκειμένου να συνεχίσουν προς τα λατρευτικά τους καθήκοντα. Έτσι, όμως, δεν αντιλήφθηκαν ότι μπροστά τους βρισκόταν μια ευκαιρία να συναντήσουν τον ίδιο τον Θεό. Ο άνθρωπος που υποφέρει δεν αποτελεί εμπόδιο, αλλά δρόμο προσέγγισης του Θεού.

Τέλος, η ανωνυμία των προσώπων της παραβολής δίνει τη δυνατότητα σε κάθε άνθρωπο να ταυτιστεί μαζί τους και να αναρωτηθεί ποια θα ήταν η δική του στάση. Το βασικό ζητούμενο είναι να μη μείνει το Ευαγγέλιο μια θεωρητική διδασκαλία, αλλά να γίνει καθημερινός τρόπος ζωής. Ο καθένας καλείται να γίνει ένας Καλός Σαμαρείτης, προσφέροντας αγάπη, φροντίδα, χρόνο και ουσιαστική παρουσία σε κάθε άνθρωπο που έχει ανάγκη.

Η αληθινή αγάπη δεν περιορίζεται στα λόγια ή στην υλική προσφορά. Είναι η δύναμη που μας κάνει να σταματάμε μπροστά στον πόνο του άλλου, να σκύβουμε με συμπόνια και να αναγνωρίζουμε στο πρόσωπό του την παρουσία του ίδιου του Θεού.

«Ο Θεός αποκαλύπτεται μέσα από τον πληγωμένο. Η πανσοφία του Θεού δίνει ευκαιρίες σε μας μέσα από πράγματα που γίνονται γύρω μας να Τον πλησιάσουμε. Και έτσι ο πληγωμένος δεν είναι ένα εμπόδιο για μας, αλλά είναι ο τρόπος για να συναντήσουμε τον ίδιο το Θεό.»